

Teroristický útok na Ameriku

Pokračování ze str. 1

Stovky Palestinců se dnes shromáždily v ulicích Nábulusu na západním břehu Jordánu, aby oslavily sérii útoků na cíle v New Yorku a Washingtonu. Podle informací agentury AFP jsou v ulicích asi dva tisíce lidí, kteří rozdávají dětem sladkosti.

"Mám pocit, jako bych snil. Nikdy jsem nevěřil, že jednou Spojené státy zaplatí takovouhle cenu za svou podporu Izraeli," říká Mustafa, 24letý palestinský ozbrojenec. "Bin Ládine, bombarduj Tel Aviv," skandují manifestanti s odvoláním na saúdského teroristu Usamu bin Ládina, který je podezříván, že v minulosti stál v pozadí několika protiamerických útoků.

Oslavy se konají také ve východní, arabské části Jeruzaléma, kde se shromáždilo několik desítek mladých Palestinců. "Jsme šťastní, že Spojené státy utrpěly takový úder. Amerika stojí proti nám, když podporuje Izrael," říká Sulajmán, jeden z demonstrujících. "Tohle je božská odvěta za americkou politiku," dodávají další.

Palestinská Organizace islámské svaté války (Islámský džihád) dnes v Gaze oznámila, že útoky, k nimž dnes ve Spojených státech došlo, jsou důsledkem "americké politiky na Blízkém východě".

Islámský džihád nicméně dodal, že nijak neschvaluje zabíjení nevinných lidí.

Islámský džihád, který se přihlásil k řadě protizraelských sebevražedných útoků, nesouhlasí s jakýmkoli kompromisem s židovským státem a hodlá proti němu bojovat až do úplného zničení Izraele. Palestinská hnutí viní Spojené státy, že jejich politika na Blízkém východě je zaujatá a jednoznačně proizraelská.

Americký ministr zahraničí dnes přerušil cestu po Jižní Americe a odletěl z Limy poté, co Spojené státy zažily vlnu teroristických akcí, které si vyžádaly do-

sud neupřesněný počet obětí a zraněných. Před odletem z Peru do Washingtonu ostře odsoudil útoky, jejichž terčem se staly budovy Světového obchodního střediska (WTC) a Pentagonu.

"Opět vidíme terorismus, vidíme teroristy, lidi, kteří nevěří v demokracii, lidi, kteří mají pocit, že ničněním budov a vražděním mohou dosáhnout nějakého politického cíle," prohlásil Powell. "Mohou ničit budovy, mohou zabíjet lidi a my můžeme z této tragédie být smutní, ale nikdy jim nedovolíme zabít duch demokracie. Můžete si být jisti, že se Amerika s touto tragédií vyrovná způsobem, který odpovědné osoby přivede do rukou spravedlnosti," dodal Powell.

"Jakkoli je toto pro nás strašlivý den, vyrovnáme se s ním, protože jsme silný národ, národ, který věří sám v sebe," uzavřel Powell.

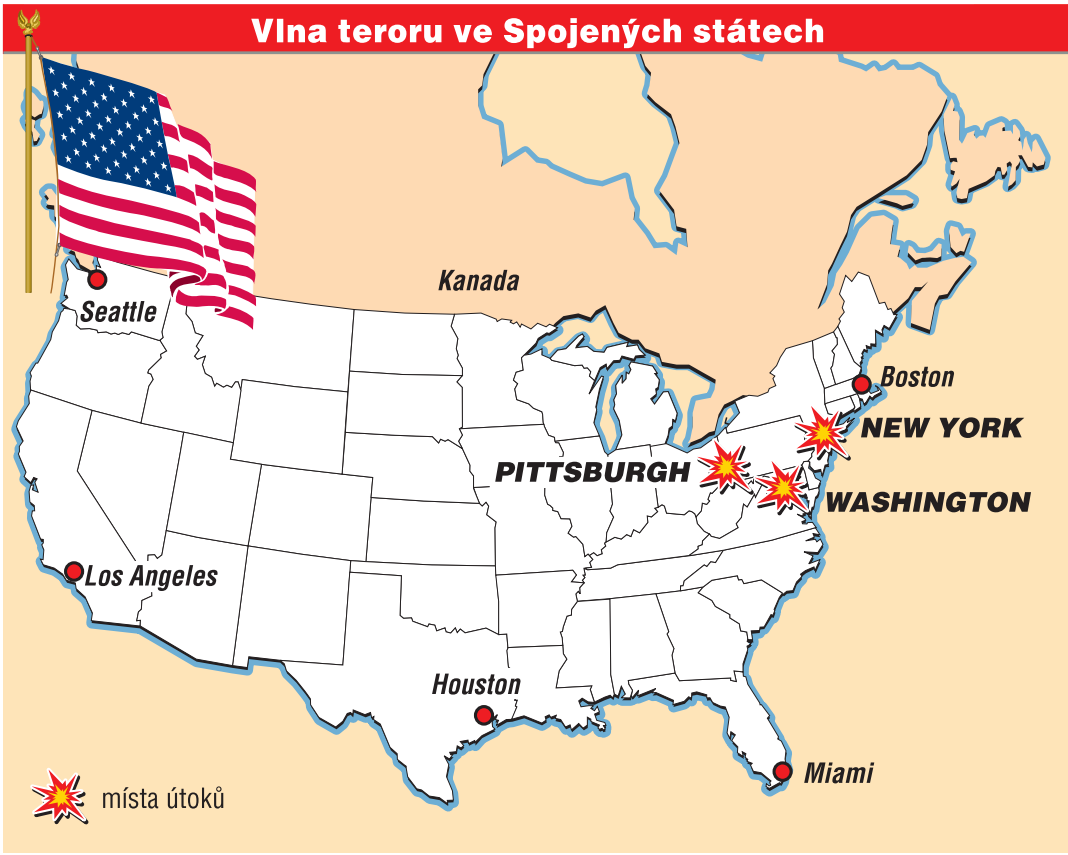
Dnešní série útoků začala v ranních hodinách místního času, kdy v rozmezí osmnácti minut do obou mrakodrapů WTC narazily dva letouny. Během následující hodiny zasáhl další letoun budovu Pentagonu, která se částečně zřítíla. Později se sesunuly také obě budovy WTC.

Powell se v Limě zúčastnil zasedání Organizace amerických států (OAS) a dnes měl původně odletět do Kolumbie k jednání s prezidentem Andrésem Pastranou.

Za "vyhlášení války celému civilizovanému světu" dnes označil německý kancléř Gerhard Schröder sérii útoků ve Spojených státech a ostře je odsoudil. Po naléhavé schůzi bezpečnostní rady státu v Berlíně prohlásil, že Němci užasli.

Krizové štáby ministerstev vnitra a zahraničí odpoledne začaly organizovat v Německu bezpečnostní opatření. Cílem je především zajistit ostrahu amerických, ale i některých izraelských institucí.

Z největšího německého letiště ve Frankfurtu nad Mohanem i

dalších letišť byly dočasně zastaveny všechny lety směřující do USA. Podle tamních úřadů opatření nařídila spolková vláda.

Policie zatarasila v Berlíně také příjezdy ke kancléřství a k parlamentu, který přerušil jednání o státním rozpočtu.

Bezpečnostní síly obklíčily a zcela izolovaly americké velvyslanectví, které beztak patří k nejlépe střeženým objektům v německé metropoli.

Úřad berlínského primátora jedna o ochraně dalších objektů USA a o opatřeních, která mají zajistit vnitřní klid ve městě.

Na řadě míst Německa, kde jsou dislokováni americké jednotky, se zesílila ostraha základen.

Ve Frankfurtu nad Mohanem, kde dnes začíná největší mezinárodní automobilový veletrh s řadou premiér světových automo-

bilek, se mezi novináři okamžitě staly zprávy z USA prioritou. Žurnalistů je na veletrhu obrovská koncentrace a mělo by jich být kolem 10.000.

Kancléř Schröder a prezident Johannes Rau hovořili o vlastním "otřesení" a vyjádřili solidaritu a účast prezidentu USA Georgi Bushovi i všem Američanům. Spolková vláda je v kontaktu s partnery z Evropské unie i NATO.

Americká společnost American Airlines dnes potvrdila ztrátu dvou svých letadel, které byly zneužity při útocích na Světové obchodní středisko v New Yorku a na budovu amerického ministerstva obrany ve Washingtonu. Jak uvedla společnost v prohlášení ve svém sídle ve Forth Worthu v Texasu, na palubě obou letadel bylo 156 cestujících a členů posádky.

Jedním strojem byl Boeing 767 na lince Boston-Los Angeles a druhým Boeing 757 letící z Washingtonu do Los Angeles.

Rovněž další společnost United Airlines potvrdila, že havarovala dvě její letadla. Jedním z nich byl Boeing 757 na lince z Newarku do San Franciska, který havaroval v západní části státu Pensylvánie. United Airlines nicméně neuvedla, kolik lidí bylo na palubě tohoto stroje.

Společnost také potvrdila ztrátu dalšího letadla, které odletělo z Bostonu do Los Angeles. Nesdělila ovšem, kde se stroj zřítí.

Ve vlně teroristických útoků dvě letadla dnes narazila do mrakodrapů Světového obchodního střediska v New Yorku, další se zřítilo na Pentagon a další na západě Pensylvánie.

Sídlo NATO bylo po útocích v Generální tajemník NATO Geor-

ge Robertson dnes krátce po 17:00 SELČ nařídil částečnou evakuaci sídla aliance v Bruselu. V projevu přenášeném vnitřním rozhlasem vyzval všechny zaměstnance, kteří nejsou "naprosto nezbytní", aby opustili budovy a aby nechodili do práce ani ve středu.

"Z rozumných bezpečnostních důvodů žádám, aby všichni zaměstnanci, kteří nejsou nezbytně nutní, odešli domů, a aby zůstali doma také zítřa. Musíme zajistit bezpečnost; toto je však obranná aliance 19 států a musíme zůstat bdělí," řekl Robertson.

Podle pravidel NATO pak zapakoval totéž francouzsky; přidal ještě kondolenci americkému lidu a svěřil se, že prožil "strašlivý den".

Podle mluvčích nastala taková situace v padesátileté historii NATO poprvé. Ujišťují ovšem, že neexistuje ani náznak důkazů, že by se cokoli chystalo proti bruselskému areálu NATO, kde pracuje asi 4000 lidí. NATO je ovšem "nejameričtější" organizací v Bruselu, navíc politicko-vojenskou organizací; lze ho tudíž považovat za potenciální terč v případě mezinárodní protiamerické teroristické války.

Příkladu generálního tajemníka následovaly národní delegace. Velvyslanec Karel Kovanda rovněž poslal český personál domů a na středu pozval jenom ty, kdo budou nezbytně zapotřebí k fungování úřadu. Sám se dostaví hned po ránu na schůzi Severoatlantické rady. "Je jasné, že Rada NATO nemůže nezasednout," řekl ČTK.

Ve společných prostorách centrály NATO panovalo napjaté tlisko od okamžiku, kdy se na obrazovkách objevily první záběry hořících mrakodrapů Světového obchodního střediska v New Yorku. Před přijímači stály konsternované skupiny zaměstnanců; když se jedna z věží řítíla, některé ženy vykřikly. Drobný personál se bálil ještě dříve, než Robertson promluvil.

názor

Svět se změnil

To, co se včera odehrálo ve Spojených státech ještě není vyhlášením války, ale už se to vyhlášení války blíží.

Proč?

Protože svět se včera opět změnil.

Protože ti, kteří ve svých odporných a zaslepených hlavách vymysleli ten ukrutný čin si nedokáží ani představit možné důsledky toho, když se k zemi řítílo Světové obchodní středisko v New Yorku.

Odvěta bude totiž zcela jistě tvrdá a také pro mnohé krutá.

Budou při ní umírat lidé. Bude to ale, jak je to při těchto akcích obvyklé, umírat i nevinní lidé a možná to bude mnoho nevinných lidí. Tisíce, miliony?

Svět se včera změnil tím, že je ještě více méně bezpečný, než si myslíme.

Jednotlivci útočí, a jak předvedli dokáží to velmi dobře, na celé velké státy, paralyzují dokonce nejsilnější mocnost světa.

A co mohou předvést zítřa? Koho zabijí a zničí zítřa? Jak je zastavit? Svět se změnil a je to s ním špatné.

VILIAM BUCHERT

Útoky na americké cíle

Mohutný útok teroristů hned na několik cílů ve Spojených státech byl zatím nejničivější, jaký kdy zasáhl Spojené státy. Přitom ale především islámští fundamentalisté útočí na americké cíle již delší dobu a pravidelně. Vždy podobné akce také vyvolaly velmi ostrou reakci ze strany příslušných amerických míst.

Praha (ČTK) - Včerejší nárazy dvou letadel do obou mrakodrapů Světového obchodního střediska (WTO) v New Yorku a další útoky po Spojených státech označil americký prezident George Bush za zřejmý teroristický útok.

Přitom teroristé útočí na americké cíle již delší dobu.

Světového obchodního střediska na newyorském Manhattanu byla již cílem útoku v únoru 1993, kdy bylo při explozi bomby v autě zaparkovaném pod WTO zabito šest osob a dalších asi 1000 zraněno.

V souvislosti s tímto útokem bylo v lednu 1996 na doživotí odsouzeno devět osob, včetně radikálního muslimského duchovního, egyptského šajcha Umara Abdar Rahmána.

O dva roky později byl nako-

rických útoků ve světě za posledních dvacet let.

- 18. dubna 1983: Při atentátu proiránských muslimských radikálů byla zcela zdemolována budova amerického velvyslanectví v libanonském Bejrútu: zahynulo 63 osob a dalších 100 bylo zraněno.

- 23. října 1983: Dva nákladní vozy muslimských teroristů naložené trhavinou vjely na budovu amerického námořnictva a poblíž stojící francouzské ústředí v libanonském Bejrútu. Výbuch usmrtil 241 amerických a 58 francouzských vojáků.

- 20. září 1984: Vagón extremistické palestinské organizace Islámský džihád plně naložený výbušninou explodoval poblíž amerického velvyslanectví v Bejrútu: 16 mrtvých a 96 zraněných.

- 13. listopadu 1995: Při výbuchu bomby umístěné v automobilu na parkovišti americké vojenské mise v saúdskoarabském Rijádu zabito sedm osob, z toho pět Američanů, dalších 60 osob zraněno.

Čtyři Saúdové, kteří se k činu přiznali, byli v květnu 1996 v Rijádu popraveni.

- 25. června 1996: Cisternový vůz vybuchl uprostřed americké vojenské základny u saúdskoarabského města Zahránu: 19 mrtvých Američanů a na 400 zraněných (z toho 147 Saúdů, 118 Bangladěšanů a 109 Američanů).

DALŠÍ UDÁLOSTI

- Ropa Brent okamžitě vzrostla o 3,25 dolaru na 30,70 dolaru za barel
- O šest procent zdražilo i zlato na 287 dolarů za troyskou unci (31,103 gramu)
- Rostly i akcie ropných firem jako BP nebo Shell, také o více než pět procent
- Vše ostatní padalo - německý index DAX sedm procent, britský FTSE o čtyři
- Americké burzy odsunuly obchodování na neurčito